

Hygienombudsträff hösten 2025

Vårdhygien Södra Älvsborg

Dagens program

- Omvärldsbevakning, nyheter och information
- Tema: Rena vårdlokaler, ren utrustning
- Tema: Spol- och disk
- Övriga frågor
- Kommande träffar

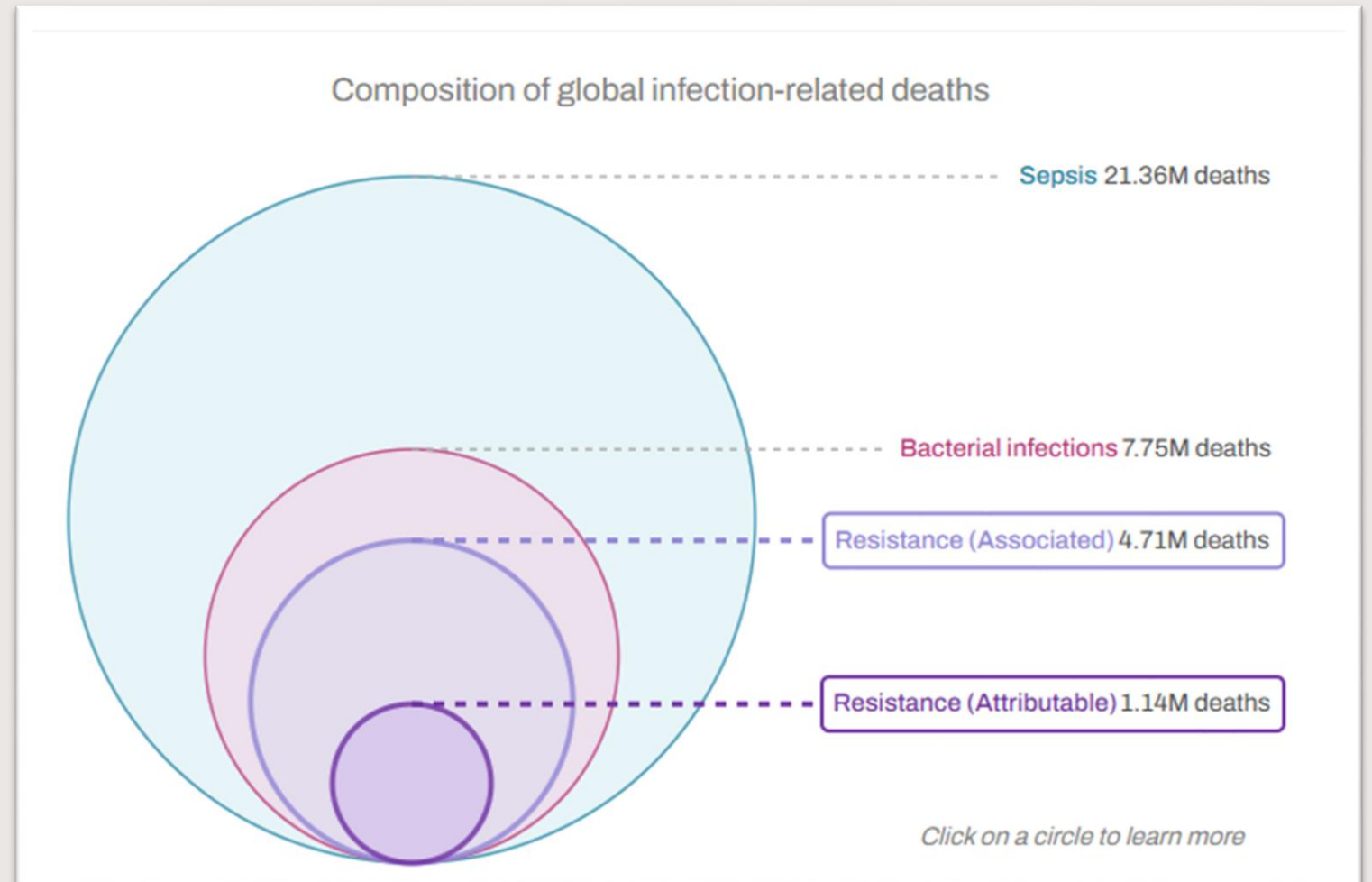

Omvärldsbevakning

Vad pågår globalt, nationellt och lokalt som skulle kunna påverka oss?

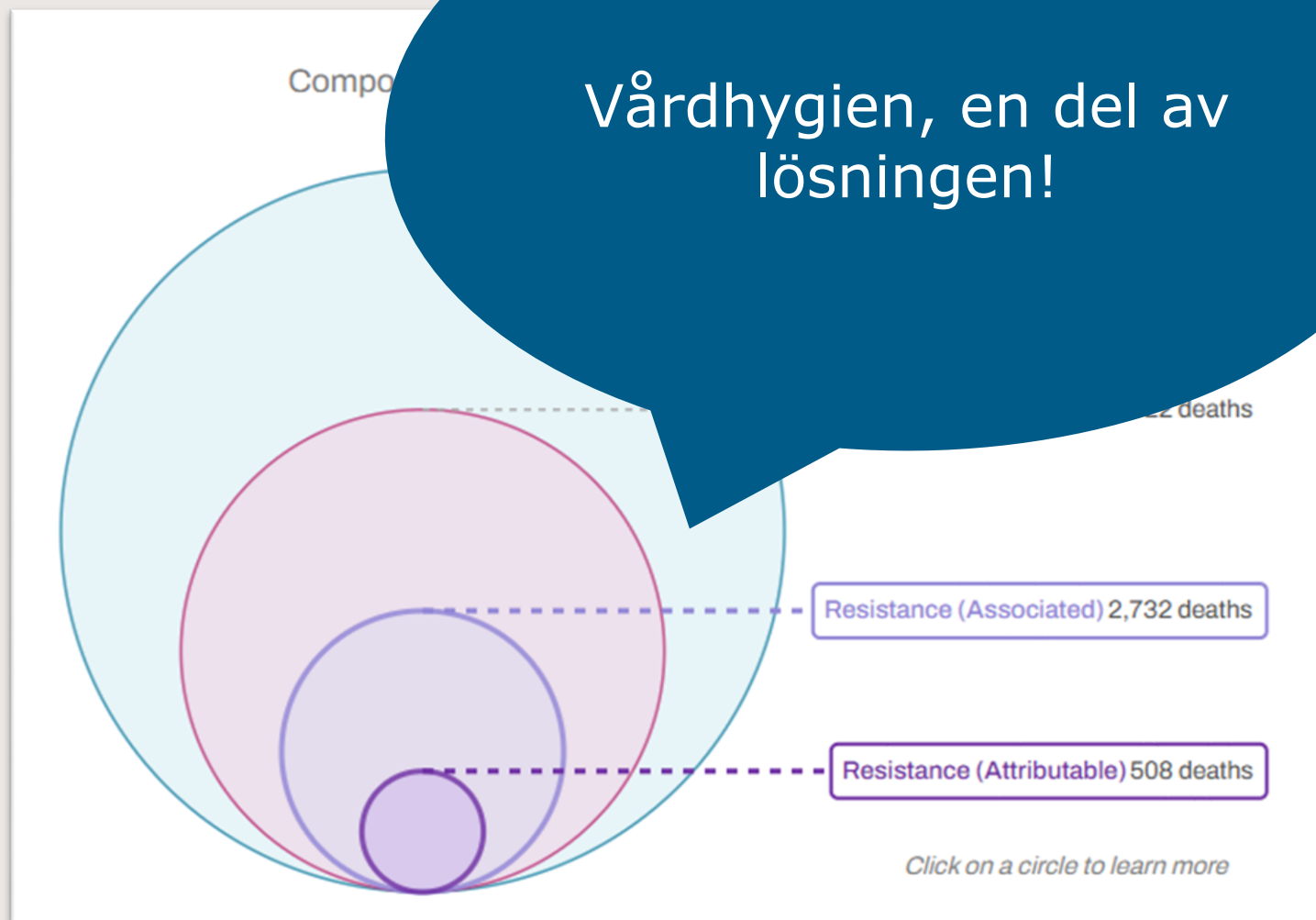
2021 avled
1,4-4,7, miljoner
människor globalt
på grund av
antibiotikaresistens

Källa: [VizHub – MICROBE](#) University of Oxford

2021 avled
508-2732
människor i
Sverige
på grund av
antibiotikaresistens

Döda i trafiken samma år: 210

Källa: [VizHub – MICROBE](#) University of Oxford

Omvärldsbevakning

[Smittskydd Västra Götaland - Vårdgivarwebben](#)
[Västra Götalandsregionen](#)

[Aktuella utbrott — Folkhälsomyndigheten](#)

Vaccinationer mot covid-19 och säsongsinfluensa hösten 2025

- Från och med den 14 oktober erbjuds samvaccination mot covid-19 och influensa till:
 - Alla som är 75 år och äldre
 - Personer som är 65 år och äldre med daglig omsorg i hemmet, till exempel via hemtjänst eller på särskilt boende (SÄBO)
 - Personer som är 50 år och äldre och tillhör en medicinsk riskgrupp

[Vaccinationer mot covid-19 och säsongsinfluensa hösten 2025 - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen](#)

Vaccinationer mot covid-19 och säsongsinfluensa hösten 2025

- För enbart influensavaccination är startdatumet den 4 november:
 - Personer som är 65 år och äldre, eller personer som tillhör en medicinsk riskgrupp
 - Anhöriga till personer med kraftigt nedsatt immunförsvar
 - Personal inom vård och omsorg som arbetar nära patienter och omsorgstagare

[Vaccinationer mot covid-19 och säsongsinfluensa hösten 2025 - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen](#)

Vaccination under graviditet

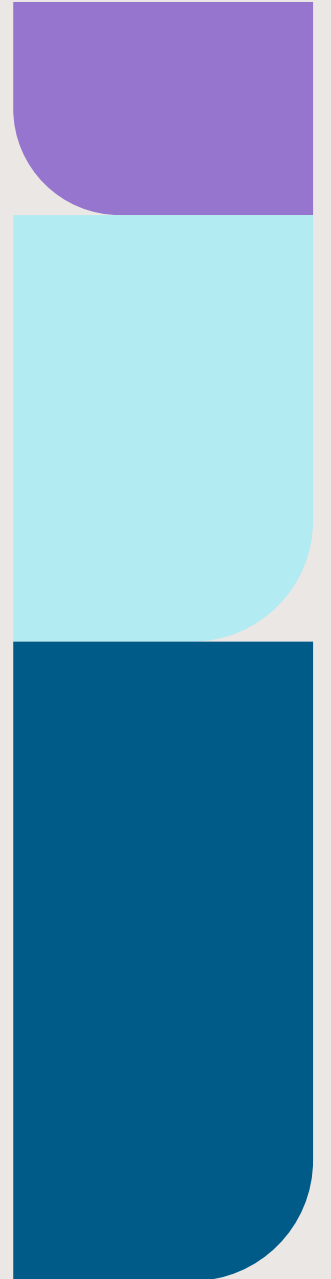
- Rekommendation om vaccination mot
 - Influensa
 - Kikhosta
 - RS-vaccin till gravida finns, erbjuds för närvarande inte kostnadsfritt
 - Däremot erbjuds kostnadsfri antikroppsbehandling till det nyfödda barnet

Inför hösten: Skydda dig och andra mot luftvägssmittor

- God följsamhet till hygien- och städrutiner.
- Stanna hemma om du känner dig sjuk eller har symtom på luftvägsinfektion.
- Ta del av erbjudna vaccinationer mot influensa och covid-19 om du tillhör en riskgrupp eller rekommenderas vaccin.

[Generella åtgärder mot smittspridning av virusorsakade luftvägsinfektioner inom vård och omsorg.pdf](#)

Glöm inte stänkskydd!

Häng gärna upp visir och förpackning med munskydd så att de finns nära till hands

Skyddsutrustning vid vård av patient med luftvägssymtom

Bildstöd som komplement till riktlinje luftvägssmitta

Luftvägssymtom när vi inte vet orsak och exempelvis vid influensa, covid-19 eller RS-virus

Vätskeavvisande munskydd IIR och heltäckande visir eller skyddsglasögon

- Utifrån riskbedömning vid kraftig hosta, nyinsjuknad patient, långvarig kontakt t.ex. vid vak eller när flera vårdas i samma rum
- Vid covid-19 i någons hem
- Vid sugning av nedre luftvägar, trakeotomering, intubering, extubering eller bronkoskopi

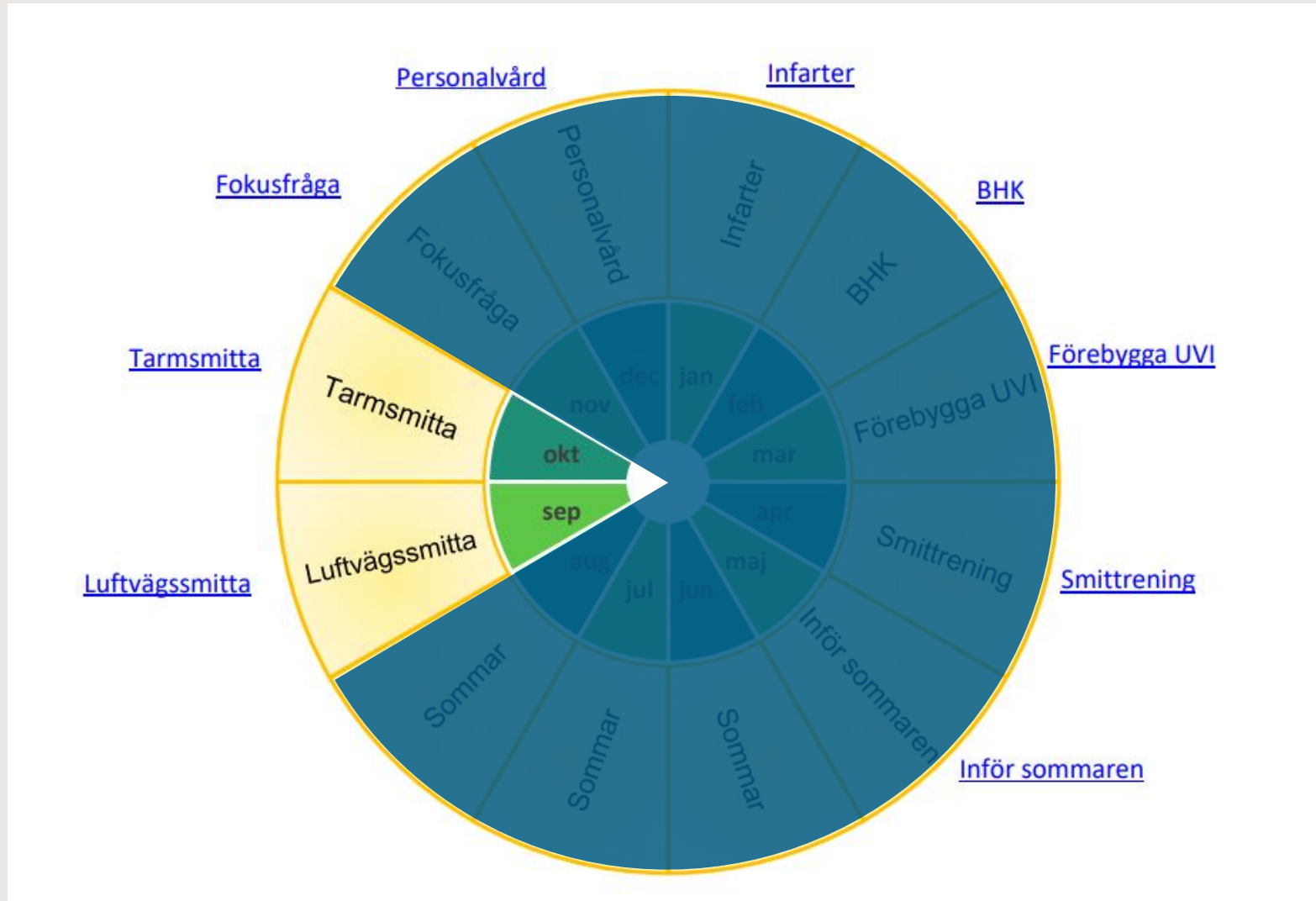
Andningsskydd FFP2/ FFP3 (tas på och av utanför rummet) och heltäckande visir

Vid mässling, vattkoppor eller smittsam tuberkulos

Andningsskydd FFP3 (tas på och av utanför rummet) och heltäckande visir

Vårdhygieniskt årshjul

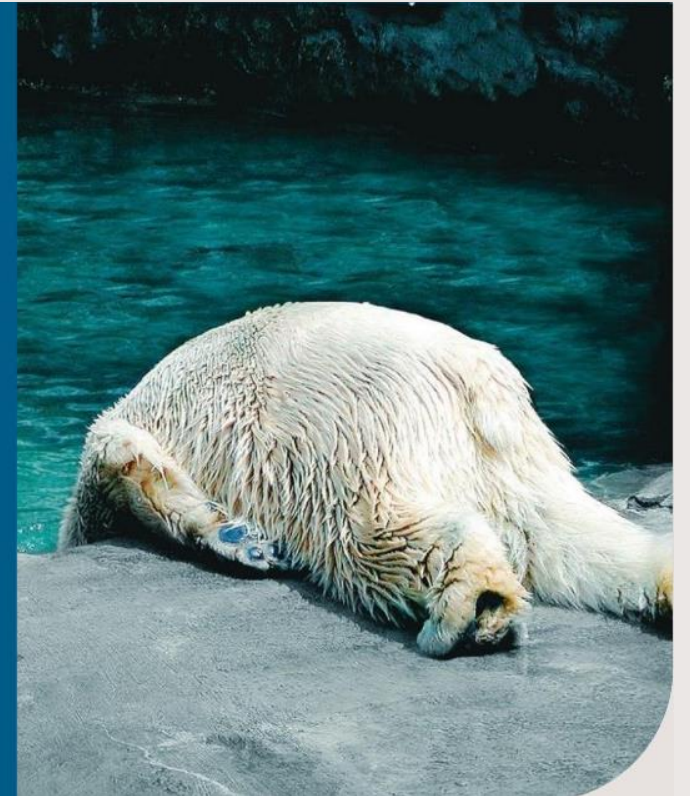
Bildspel

[Vinterkräxsjuka](#)

[Bildmanus vinterkräxsjuka](#)

Vinterkräxsjuka

Vårdhygien Södra Älvsborg

Vårdhandboken

- **Basala hygienrutiner**

Uppdaterat avsnitt.

Se exempelvis text om andningsskydd.

- **Legionella inom vård och omsorg**

Uppdaterat avsnitt.

- **Medicintekniska produkter och mikrobiell renhet**

Uppdaterat avsnitt, renhetsgrader och hantering

Tema:

Rena vårdlokaler, ren utrustning

Göteborgs-Posten GP Direkt Följer Meny

Nyheter Göteborg Sport Ekonomi Ledare

Totalt 175 patienter på Sahlgrenska bedöms ha varit smittade av VRE under det stora bakterieutbrottet, varav 13 patienter tros ha blivit smittade innan de kom till sjukhuset. Bild: Jonas Lindstedt

Den här artikeln kan bara du som prenumererar läsa.

Krav på bättre städning – efter VRE-utbrottet på Sahlgrenska

“En viktig anledning till att bakterierna kunnat spridas bedöms nämligen vara att städningen har brustit...”

“...städning kanske inte alltid har den högsta prioriteten när det gäller kompetens, alltså hur man gör rent och får bort det.”

“Det handlar inte bara om städning utan hygien över huvud taget, där vi har en massa regler och personalen är kanske inte världsbäst på att följa dem...”

Varför är det viktigt med städning?

Städning är en grundläggande del av det vårdhygieniska arbetet och spelar en avgörande roll för att:

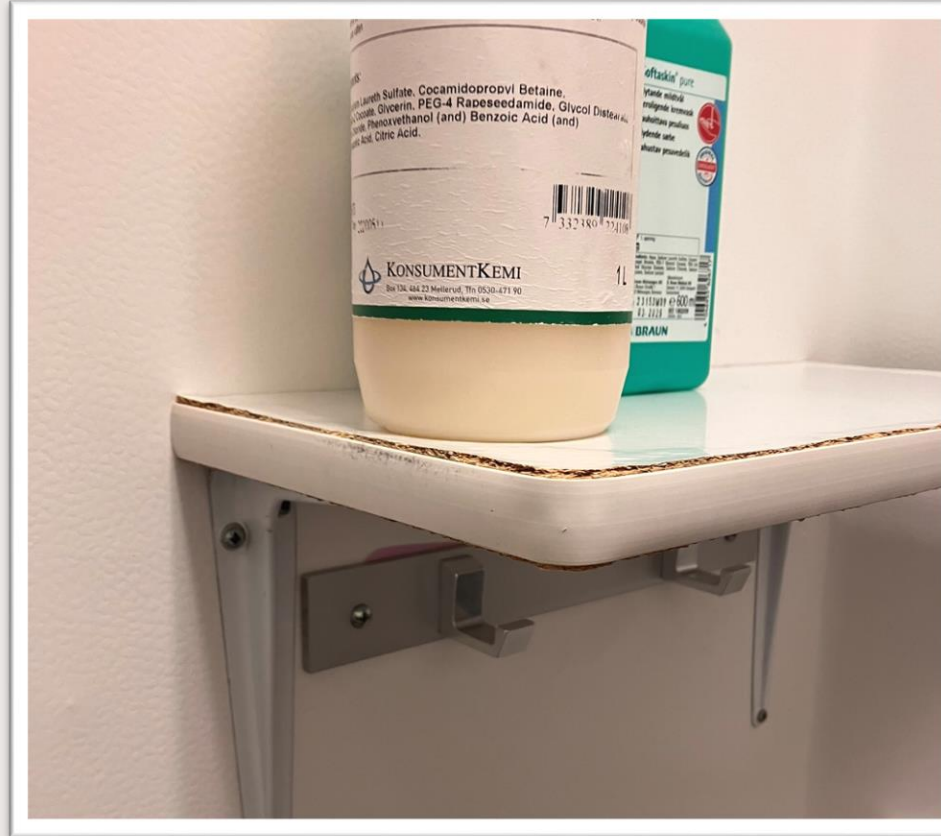
1. Genom att avlägsna smuts, damm och mikroorganismer från ytor minskar risken för smittspridning mellan patienter, personal och miljö.
2. Rena lokaler bidrar till trygghet för både patienter och personal.
3. Genom att förebygga infektioner minskar behovet av antibiotikabehandling, vilket i sin tur bidrar till att bromsa utvecklingen av resistenta bakterier.

Ytskikt

- Rena ytor i vårdmiljö förhindrar smittspridning
- Begreppet kritiska ytor
- Betydelsen av hela ytskikt

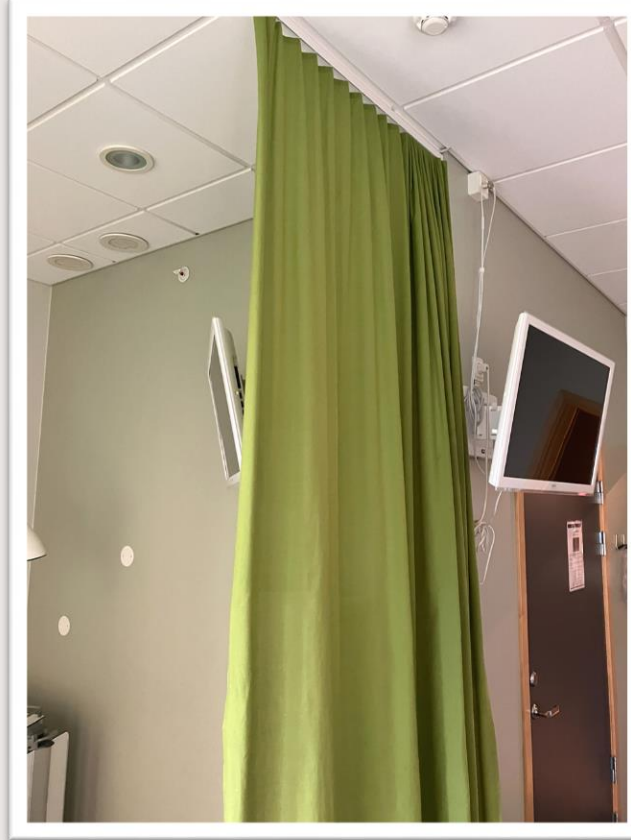
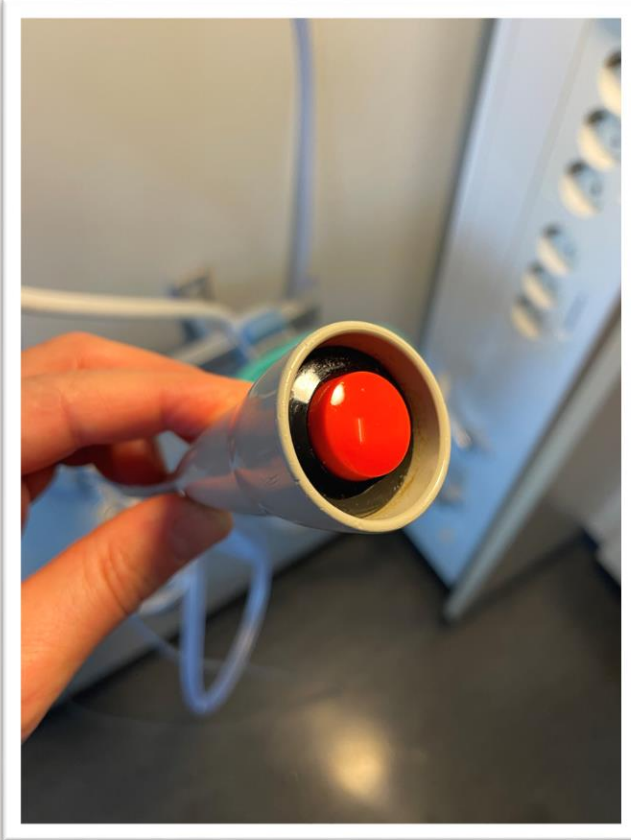

Trasiga ytskikt

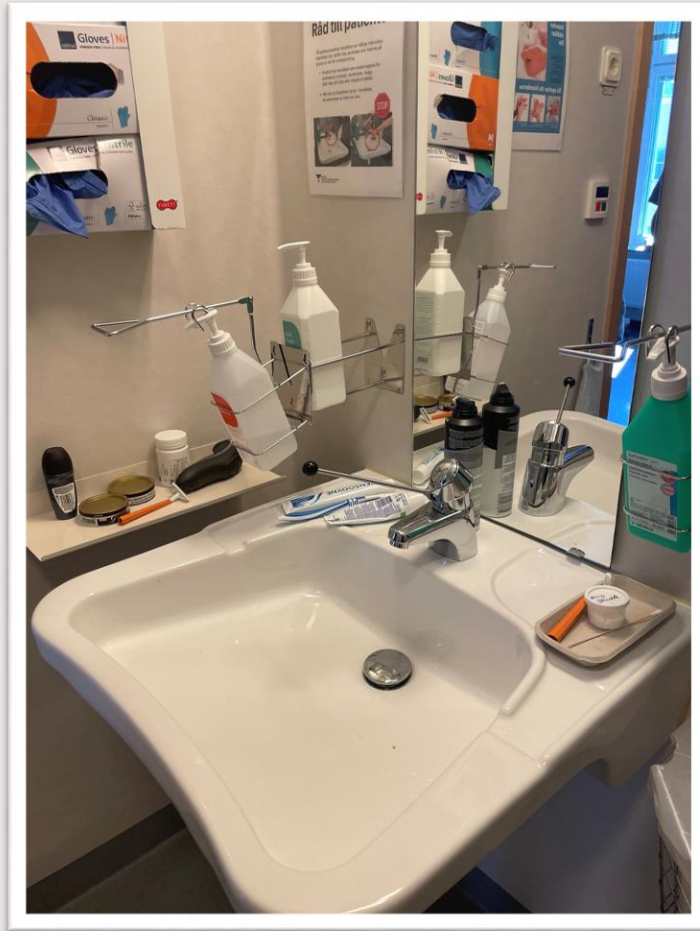

- ✓ Reagera
- ✓ Agera
- ✓ Nuvarande rutiner?

Svårrengjorda eller slitna ytskikt

Svårrengjorda ytor

Metoder för rengöring och desinfektion

- Mekanisk bearbetning
- Fuktig mikrofiberduk/mopp
- Mättad engångsduk

Rengöringsmetoder

- Synligt rena ytor kan rengöras och desinfekteras med ytdesinfektionsmedel med lätt rengörande effekt.
- Synligt smutsiga ytor rengörs först med rengöringsmedel och vatten, därefter med ytdesinfektionsmedel på identifierade kritiska punkter.

Men först av allt, alltid:
Punktdesinfektion

Punktdeinfektion och punktstädning

- Punktdeinfektion:
 - Direkt
 - Ytdeinfektion med tensid
 - Vårdpersonalens ansvar
- Punktstädning:
 - Direkt
 - Vatten alternativt vatten och rengöringsmedel
 - Vårdpersonalens ansvar

Medel för rengöring och desinfektion

Etanol med tensid

- Etanol 70-75% för desinfektion
- Tensid för rengöring

Isopropyl med tensid

- Isopropyl 40-45% för desinfektion
- Tensid för rengöring

Virkon

- Oxiderande ämnen för desinfektion
- Tensid för rengöring

- ✓ Alkoholer (etanol och isopropyl) har effekt på bakterier, vissa virus och svampar
- ✓ Virkon har effekt på bakterier, fler virus, svampar och viss effekt på sporer
- ✓ Olika alkoholer har optimal desinfekterande effekt i olika koncentrationer
- ✓ Virkon väljs vid: Clostridier, calicivirus samt diarré och kräkning utan känd orsak
- ✓ Tillverkare av utrustning kan ha rekommendationer om vilken medel som bör användas för produktens hållbarhet

Utrustning som delas

- Mycket utrustning som delas
 - Pulsoximeter, blodtrycksmanschett, bladderscan, droppställning, ultraljudsprober
- Ansvarsfördelning/gränsdragning

Städning, förråd och tvätthantering

- [Städning](#)
- [Checklista - Städning av vårdragarnära ytor](#)
- [Tvätthantering](#)
- [Förrådshantering av produkter med specificerad renhetsgrad](#)
- [Checklista förrådshantering](#)
- [Värmedesinfekterade och sterila produkter som används vid sårbehandling](#)

Tema:

Spol- och disk

Spoldesinfektor

Utslagsfunktion – möjliggör tömning av kroppsvätskor och annat till avloppet

Rengöring och desinfektion – liknande process som i diskdesinfektorn men med mindre kraftfull desinfektion

Diskdesinfektor

Rengöring – mekanisk rengöring genom spolning med ljummet vatten, proteiner ska inte koagulera och bränna fast.

Diskning – diskmedel och högre temperatur för att lösa upp kvarvarande organiskt material.

Desinfektion – fuktig värme med hög temperatur för att döda mikroorganismer.

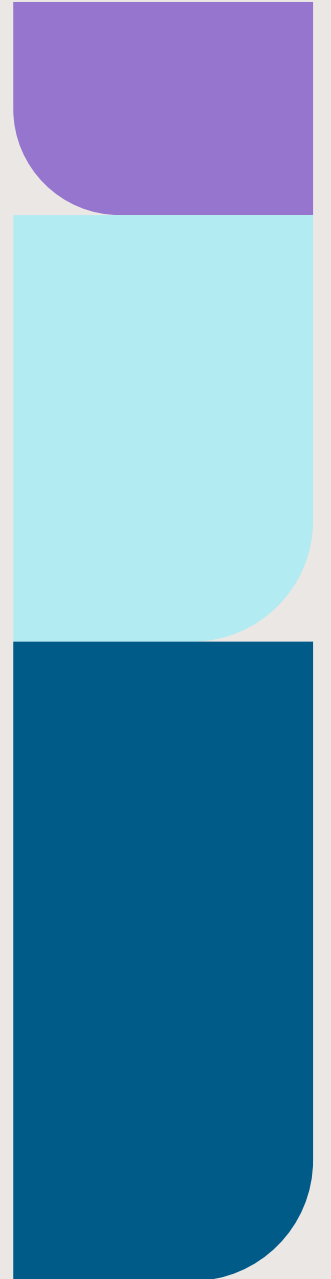
Ofta en avslutande **torkprocess**.

Spol- och diskdesinfektor

Varför behövs dagliga kontroller?

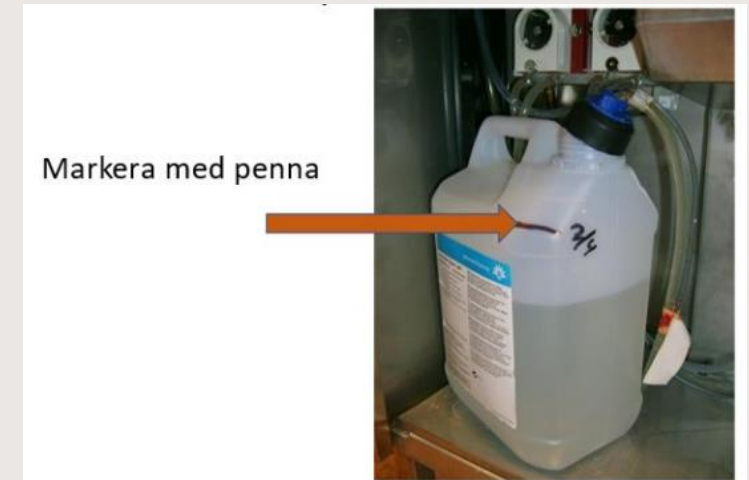
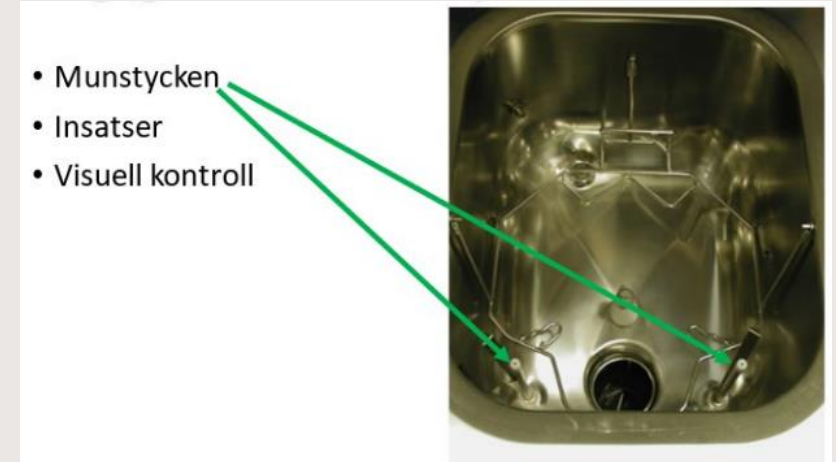
- För att säkerställa att maskinen fungerar som den ska och att kvaliteten på desinfektionen når upp till rätt nivå
→ **patientsäkerhet**
- Det förebygger felanvändning av maskinen och den får en längre livslängd → **driftsäkerhet och ekonomi**

Spoldesinfektor

Daglig kontroll innebär att:

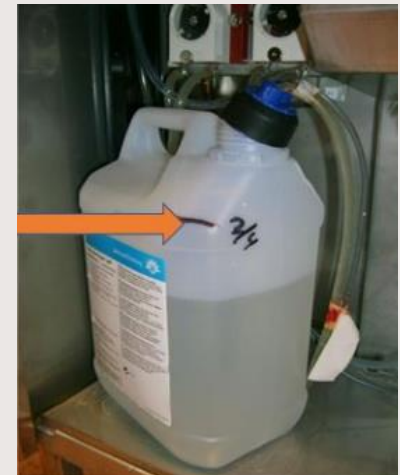
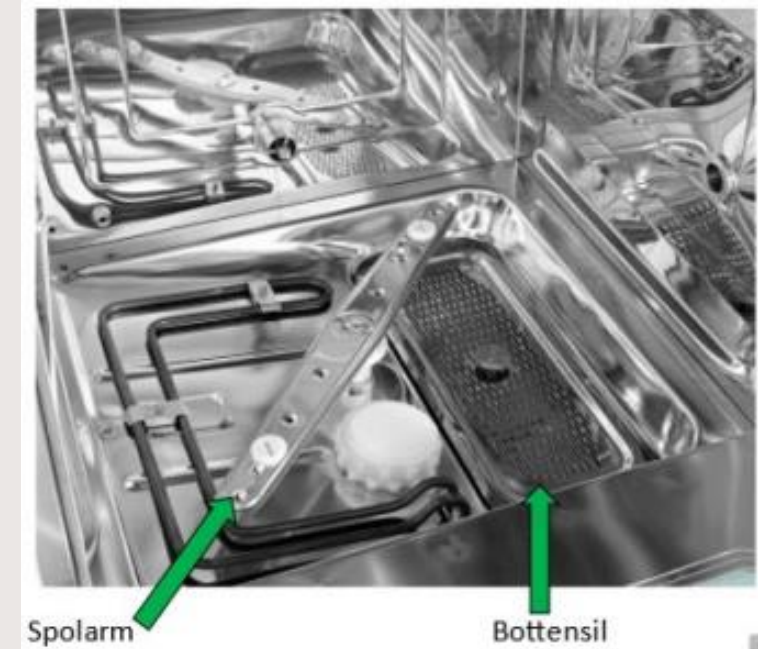
- roterande dysor (munstycken) går att snurra på
- dysornas spolhål är rena och inte igensatta
- rimlig mängd diskmedel har gått åt
- avloppet är fritt

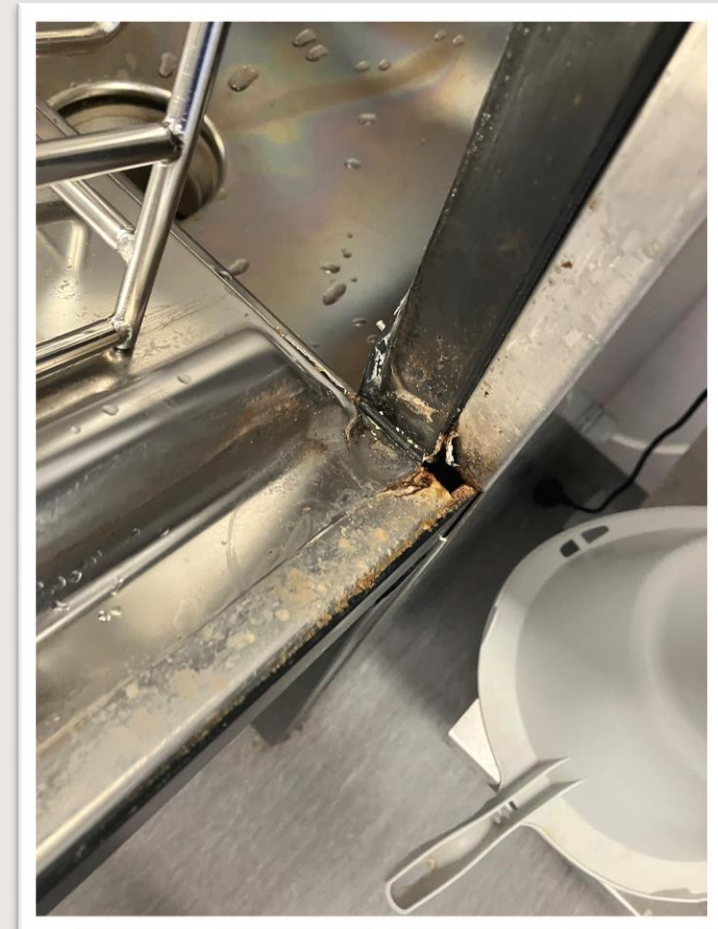
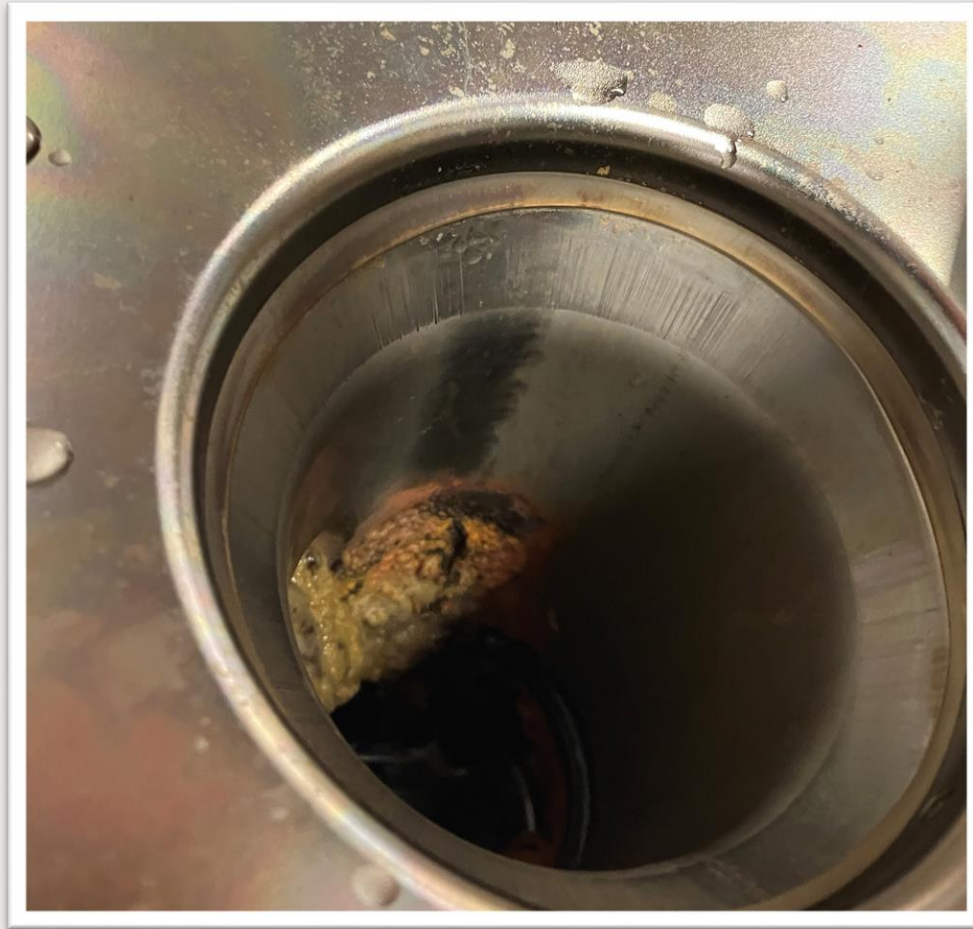
Diskdesinfektor

Daglig kontroll innebär att:

- diskarmarna kan rotera
- spolhålen på diskarmarna är rena på över- och undersida
- rimlig mängd disk- och eventuellt torkmedel gått åt
- inga föremål fallit ner på botten
- grovsilen är fri från skräp – rensa vid behov

Hur det INTE ska se ut i en spoldesinfektor

Processkontroll spol- och disk

- Sker vid varje tömning av maskin
- Ser godset rent ut?
- Ligger godset rätt i maskinen, eller finns omkullvälta skålar med kvarvarande vatten etcetera?

Utbildningsmaterial om disk- och spoldesinfektorer (2024)

Utbildningsmaterial från Svensk förening för Vårdhygien

Två nivåer:

- Basnivå - All personal som använder spol-och diskdesinfektorer
- Påbyggnadsnivå - Ansvarig personal, någon/några på enheten behöver mer kunskap.

Take home message

- Rengöring av ytor och utrustning är en viktig del i att bryta smittvägar
- Maskiner är en investering, både ekonomisk och hygienisk, sköt om dem
- Det ni gör har betydelse!

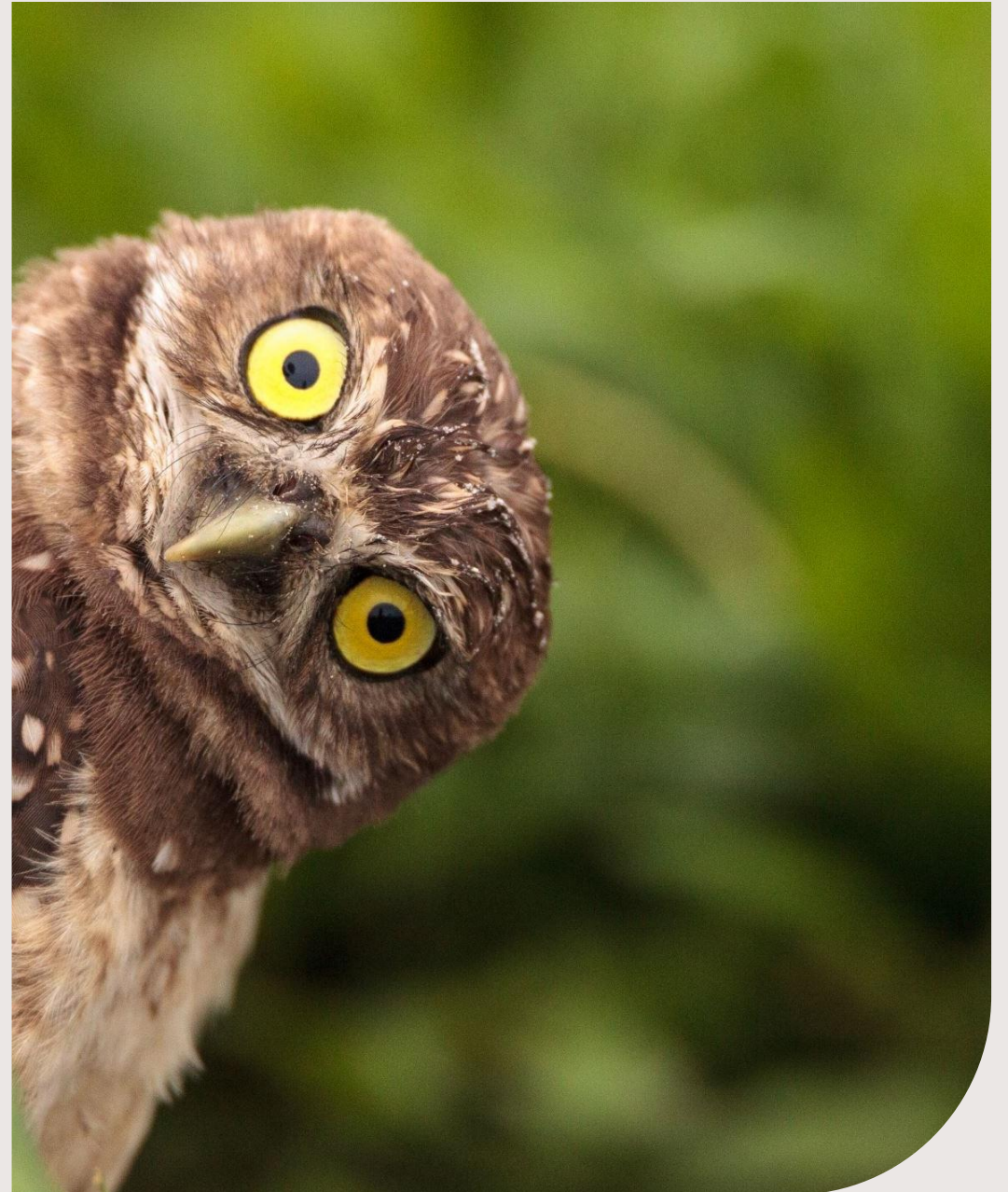
- Vårt beteende, kan vi göra på annat sätt?
- Ägarskapet, är det jag/vi som påverka resultatet?
- Angeläget, hur viktigt är det för mig?

Övrigt...

Vårens utbildningar:

- Nya hygienombud:
 - Del 1
 - Del 2
- Hygienombudsträffar:
 - SÄS
 - KVO
 - PV

Kontakt med Vårdhygien

Telefon: 033-616 29 04

Mejl: sas.vardhygien@vgregion.se

Webb: [Vårdhygien - Södra Älvsborgs Sjukhus](#)

Instagram: vardhygien_boras